

Presentatie gemeente Midden Drenthe

woensdag 10 september 2014

Samen sterk met

de Bibliotheek
op school

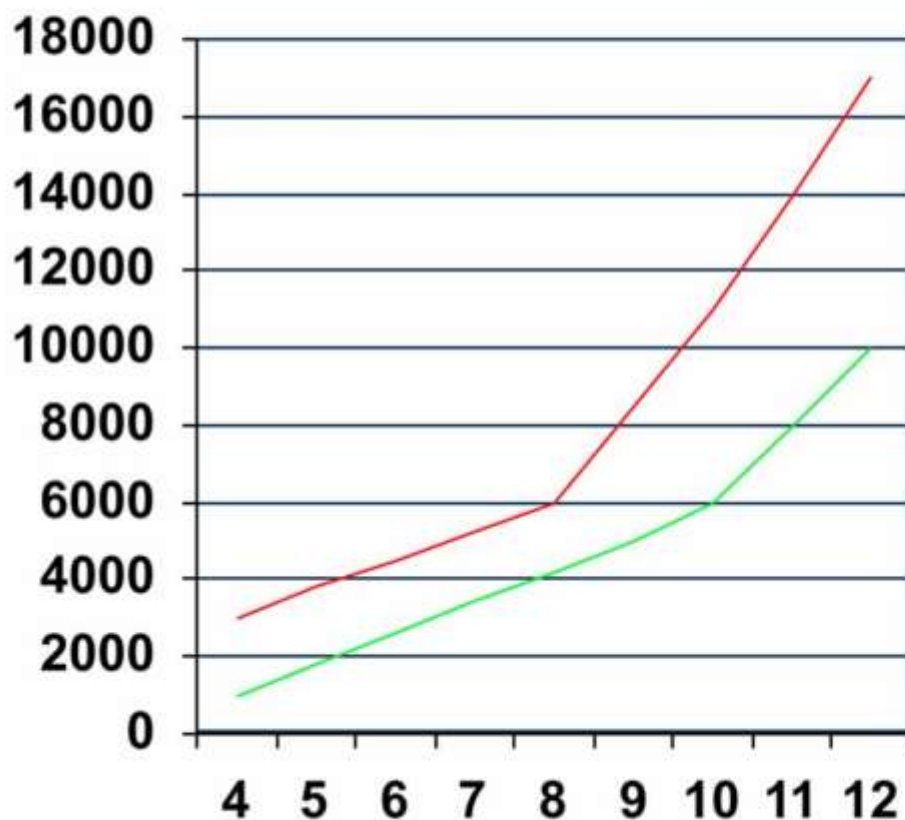
De cijfers

- **1,5 miljoen** volwassen Nederlanders zijn laaggeletterd
- Dat is bijna **1 op de 10** Nederlanders
- Veel kinderen hebben bij binnenkomst op de basisschool een achterstand van **2.000** woorden
- **25%** van de basisschoolleerlingen verlaat de school met een taalachterstand van **2,5 jaar**

Ontwikkeling woordenschat op de basisschool

— taalrijk gezin
— taalarm gezin

Gevolgen

- Taalachterstand is niet meer in te halen
- Woordenschatonderwijs levert slechts 400-800 woorden per jaar
- Kinderen uit taalzwakke en anderstalige gezinnen vormen de risicogroep

Vrij lezen, een remedie?

Aantal minuten vrij lezen per dag	Aantal gelezen woorden per jaar
65,0	4.358.000
21,1	1.823.000
14,2	1.146.000
9,6	622.000
6,5	432.000
4,6	282.000
3,2	200.000
1,3	106.000
0,7	21.000
0,1	8.000
0,0	0

Ruim baan voor vrij lezen!

Met **15 minuten** lezen per dag, lees je
1 miljoen woorden per jaar en groeit
de woordenschat met
ca. **1.000 woorden** per jaar

Met plezier in lezen...

**“Alle leerlingen
houden van lezen,
alleen weten ze dit
zelf nog niet”**

(Callagher, 2003)

- Gaan leerlingen meer lezen

- Worden ze beter in lezen

- Worden ze beter in taal

- Kunnen ze beter leren

Hoort lezen niet vooral leuk te zijn?

Het is woensdagochtend, 11 uur. Door de gang huppelen kinderen van groep 1 en 2 met een linnen tasje over hun schouder. Ze komen terug van de Bibliotheek op school, waar zij hun (voor)leesboek hebben omgeruild voor een nieuw exemplaar. Ze mogen dit boek de komende week mee naar huis nemen om er samen met hun ouders van te genieten. Enthousiast vertellen ze aan elkaar welk boek ze hebben uitgezocht.

Sinds een aantal maanden hebben wij, in samenwerking met de plaatselijke bibliotheek en de gemeente, de Bibliotheek op school ingericht. De bibliotheek bevat 1.400 boeken, gemiddeld zo'n 5 boeken per leerling, op verschillende niveaus en met uiteenlopende onderwerpen. Er staan informatieve boeken, stripboeken, leesboeken en prentenboeken, voor ieder wat wils. Het zijn recent uitgegeven boeken met een kleurrijke kft en ze worden aantrekkelijk tentoongesteld in een frisse, overzichtelijke ruimte. Het uitleen wordt verzorgd door enthousiaste ouders van onze school.

Toen ik in 2011 begon als directeur op CBS de Tol, en ik het onderwijs en de opbrengsten van de school in kaart bracht, werd al snel duidelijk dat de leesresultaten lager waren dan we zouden kunnen verwachten van onze leerlingenpopulatie. Met het team hebben we verschillende activiteiten ondernomen om hier verandering in te brengen. We schaften een methode aan voor voortgezet technisch lezen, tutorlezen kreeg een vaste plek in ons onderwijs en we stelden vaste, schoolbrede leesmomenten in. Ook hebben we eens kritisch onze boekencollectie onder de loep genomen. Want hoe aantrekkelijk is het eigenlijk om uit een kast vol gedateerde boeken een stoffig exemplaar uit te zoeken om eens 'lekker in te duiken'? De collectie werd flink gesaneerd en er werden nieuwe boeken aangeschaft.

De inspanningen leverden resultaat op: de opbrengsten van met name de 'zwakke lezers' gingen omhoog. Toch voelde het vreemd om op deze opbrengstgerichte manier het leesonderwijs aan te pakken. Want hoort lezen niet vooral leuk te zijn? En leer je niet beter lezen door veel ervaring op te doen? We besloten om het leesplezier aan te pakken door de samenwerking met de bibliotheek aan te gaan. Dit resulteerde in de Bibliotheek op school.

Inmiddels zijn we een aantal maanden verder. Hoewel nog niet meetbaar is of de leesresultaten omhoog zijn gegaan als gevolg van de nieuwe bibliotheek, is de positieve bijdrage aan het leesplezier van de kinderen wel zeker.

Zo vertelt Bas uit groep 3: 'Ik oefen nu elke dag op school en thuis, omdat ik twee boeken mag lenen. Mijn mooiste boek ging over Reuzenpanda's. Lezen gaat nu veel sneller'. Erik uit groep 7 zegt over de bibliotheek: 'Er staan veel boeken die ik nog niet heb gelezen en die ik nog wel wil lezen. Ik ben dus nog lang niet uitgelezen!' Kortom, de kinderen zijn enthousiast. Voor ons is dit de grootste opbrengst!

Tineke Dolfig, directeur CBS de Tol, Zuidlaren

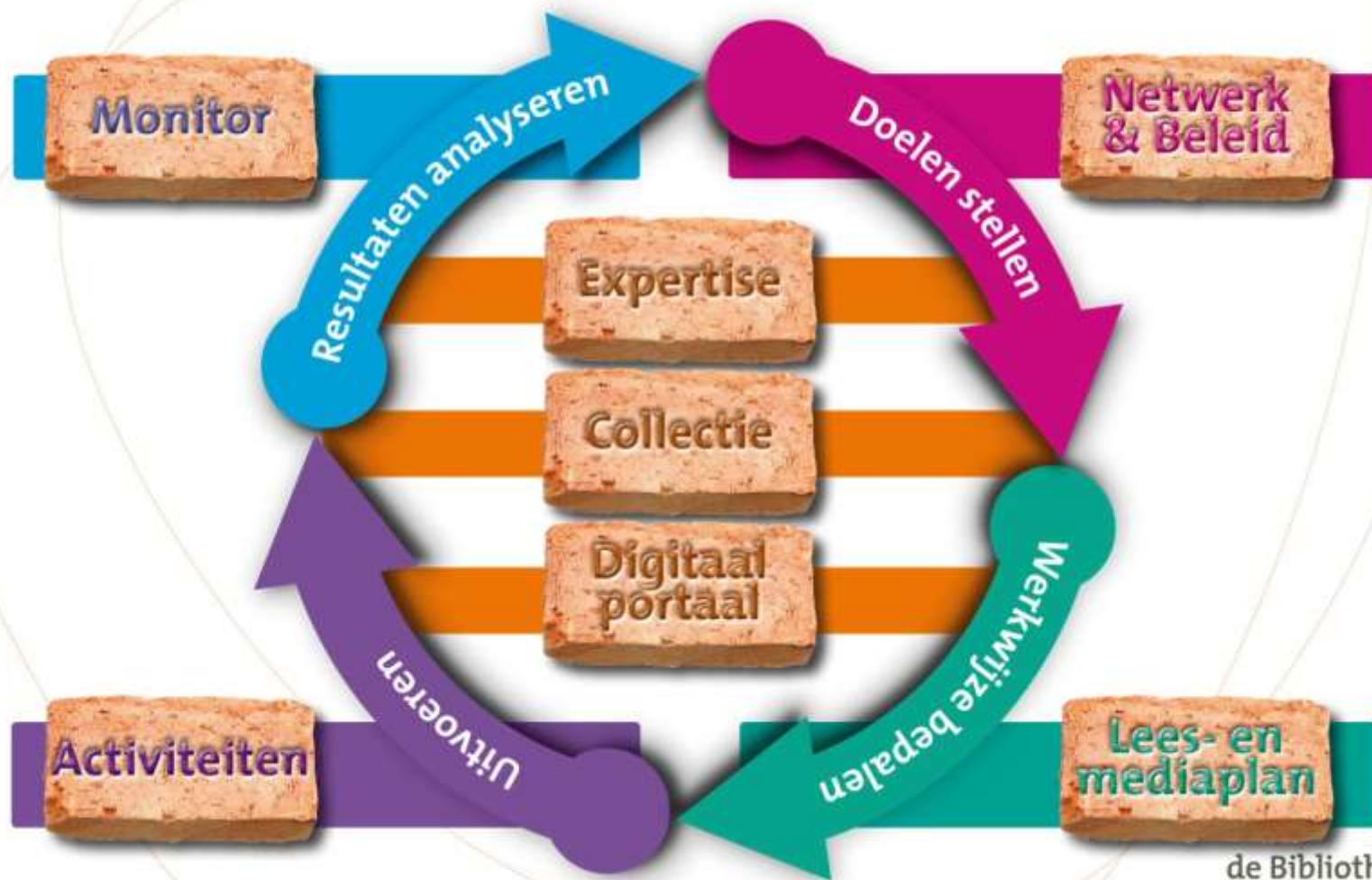

Lokale situatie

- Gemeentelijke taakstelling en het meerjarenbeleid van de bibliotheek Midden Drenthe
- Aansluiten bij het beleid van de gemeente
- Aansluiten bij het beleid van de scholen
- Recht te (blijven) doen aan de kernfuncties lezen, informatie en mediawijsheid
- Het hoofd te bieden aan de ontleding
- Een betere aansluiting te vinden bij de jeugd

LEZEN en MEDIAWIJSHEID & opbrengstgericht werken

Hoe je eigen bibliotheek op school er uit ziet?

Monitor

- Uitgevoerd in de periode november 2013- januari 2014
- 41 scholen (45 locaties)

Leesmotivatie van jongens en meisjes

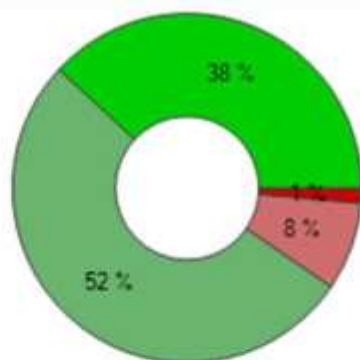
Drenthe

2013

Hoe vind je het om een boek te lezen?

meisje

n = 2153

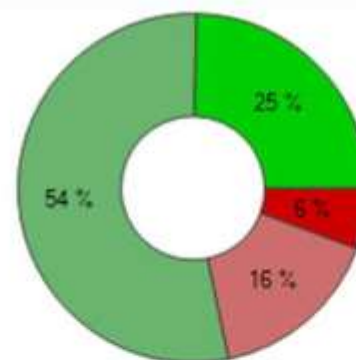
vervelend
niet zo leuk
best leuk
erg leuk

2013

Hoe vind je het om een boek te lezen?

jongen

n = 2139

vervelend
niet zo leuk
best leuk
erg leuk

Leerlingen

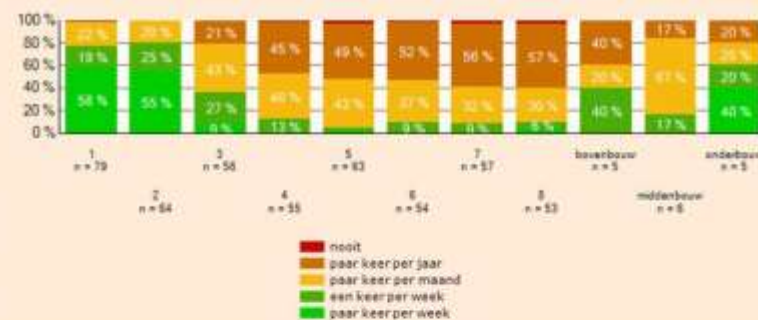

Leerkracht

2013
als de juf/meester iets vertelt over een boek vind ik dat:
| resultaten per: groep |

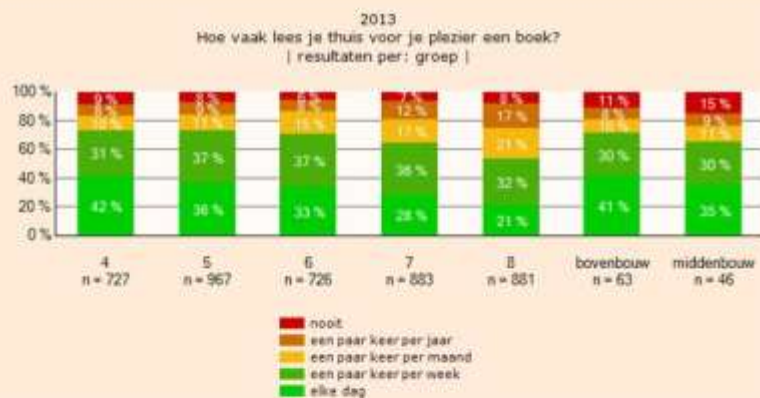

2013
een boek introduceren in de groep
| resultaten per: groep |

Ouderbetrokkenheid

Leerkracht : leesbevordering

2013
voorlezen aan de groep
(resultaten per: groep)

2013
Maak je bij de zaskvakken gebruik van een boekencollectie in de klas?
(resultaten per: groep)

Vanuit de school: de Leescoördinator

- “De taak van de leescoördinator in de school is om samenhang in het leesonderwijs aan te brengen. Het plezier in lezen staat daarbij voorop!”

Vanuit de bibliotheek: de Leesconsulent

Even
voorstellen!

Mijn naam is Annet Krol
en ik ben jullie leesconsulent!

Wat is mijn rol als leesconsulent op jullie school?

saporem gustatae dulcedinis non deperdems
seque supermi roris nectare inebrians,
presertim triformis philosophiae operam
dare non destitit argumentis, donec gemellis
sophiae sic lactaretur uberibus, ut apprime
peritus emicuerit omnibus.

Mijn favoriete boek is:

Harry Potter - J.K. Rowling

Hoe ben ik te bereiken?

[Op welke dagen ben je aanwezig en wat is je e-mailadres/telefoonnummer?]

Als leesconsulent werk ik intensief samen met de leescoördinator van jullie school. Dit is [naam].

Voor vragen kun je ook bij de leescoördinator terecht.

- “Een positieve leeservaring is altijd leidraad in leesbevordering en literatuureducatie.”

Het effect van de Bibliotheek *op school*

$$1 + 1 = 3$$

Wat krijgt u?

- Collectie (5 boeken per leerling)
- Inrichting
- schoolWise + werkstation (<125 ll. BosMobiel)
- Schoolmonitor
- Leesconsulent (4 uur per 500 ll.)
- Programma's leesbevordering en mediawijsheid

Wat verwachten wij van u?

- **Koepelovereenkomst tussen bibliotheek onderwijs en gemeente**
- **Driejarige overeenkomst school-bibliotheek**
- **Inzet leescoördinator**
- **Lees- en mediaplan : 15 minuten vrij lezen per dag**
- **Jaarlijkse uitvoering schoolmonitor**
- **Beschikbaar stellen ruimte**